

2. საქართველოს პარლამენტის განცხადება, 1992 წლის 17 დეკემბერი

საქართველოს პარლამენტის განცხადება

საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლება დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა და ანიჭებს საქართველოსა და რუსეთს შორის ურთიერთობას, სამართლიანად მიიჩნევს რა ამას სტაბილურობის ერთ-ერთ ძირითად ფაქტორად დღევანდელი მსოფლიოსათვის უმნიშვნელოვანეს კავკასიის რეგიონში.

მიუხედავად იმისა, რომ არსებობდა საკმაოდ საფუძვლიანი განსხვავებული მოსაზრებებიც, საქართველოს ხელმძღვანელობამ აირჩია რუსეთთან ურთიერთდობაზე დაფუძნებული თანამშრომლობის კურსი, ამის ნათელი მაგალითია ცხინვალის რეგიონში კონფლიქტის სამმხრივი სამშვიდობო ძალებით მოგვარებისა და აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური გზით გადაწყვეტის ცდა, რამაც ასახვა პოვა მოსკოვის 3 სექტემბრის მოლაპარაკების შედეგად მიღებულ დოკუმენტში. სამწუხაროდ, ქართული მხარის ამ ინიციატივებმა სასურველ შედეგებამდე ვერ მიგვიყვანა. მიუხედავად იმისა, რომ 3 სექტემბრის შეთანხმებას ხელს აწერდა რუსეთის პრეზიდენტი, მას მოჰყვა რუსეთის უზენაესი საბჭოს მიერ საქართველოს საშინაო საქმეებში უხეში ჩარევა, რაც გამოიხატა 1992 წლის სექტემბრის უპრეცედენტო გადაწყვეტილებებით და უმაღლეს ოფიციალურ პირთა მრავალი განხცადებით, რითაც ფაქტობრივად სანქცირებულ იქნა გაგრა-ლესელიძის ტრაგედია. ამტრაგედიამ მშვიდობიანი ქართული მოსახლეობის მასობრივი დახვრეტის და ეთნიკური წმენდის პოლიტიკით ცხადყო, რომ შეიარაღებული აფხაზი სეპარატისტები რუსეთის რეაქციულ ძალებთან ერთად აშკარად დაადგინეს საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის ძალისმიერ გზას.

ძალადობის პოლიტიკას ვერ გაამართლებს განცხადებები რუსულენოვანო მოსახლეობის დაცვის შესახებ. რუსულენოვან მოსახლეობას საქართველოში საომარ ვითარებაშიც კი არაფერი ემუქრება, თუ არ მივიღებთ მხედველობაში თვით რუსი სამხედროების მიერ მშვიდობიანი მოსახლეობის დაბომბვას, რასაც მოჰყვა სხვადასხვა ეროვნების ადამიანთა მსხვერპლი, ხოლო 60000-ზე მეტი ლტოლვილი გახიზნულია საქართველოს მრავალ ქალაქსა და სოფელში.

საქართველოს მხარემ იცის უამრავი ფაქტი, რომელიც მოწმობს რუსეთის შეიარაღებული ძალების უშუალო მონაწილეობას ამ კონფლიქტში ექსტრემისტ-სეპარატისტთა მხარეს. მოვიყვანთ მხოლოდ ზოგიერთ მათგანს:

ამა წლის 2 და 9 დეკემბერს რუსეთის არმიის უშუალო მონაწილეობით დაიბომბა სოხუმისა და მისი შემოგარენის საცხოვრებელი უბნები, პირდაპირი დამიზნებით ჭურვები დაუშინეს სოხუმის ბაზრის ტერიტორიას, რასაც მოჰყვა სრულიად უდანაშაულო 13 სამოქალაქო პირის, მათ შორის რუსი ეროვნების მოქალაქეთა მსხვერპლი;

5 ოქტომბერს რუსეთის შეიარაღებულმა ძალებმა ჩამოაგდეს საქართველოს შეიარაღებული ჯარების ვერტმფრენი მი-24;

13 ოქტომბერს ქვემო ეშერაში ჩამოაგდეს საქართველოს სუ-25 ტიპის თვითმფრინავი;

5 ნოემბერს 18 საათსა და 40 წუთზე რუსეთის სუ-25 ტიპის ორმა თვითმფრინავმა ცეცხლი დაუშინა ქართულ ბატალიონს მდინარე გუმისთასთან;

15 ნოემბერს 18 საათსა და 45 წუთზე განხორციელდა საავიაციო თავდასხმა მდინარე გუმისთაზე განლაგებული საქართველოს საჯარისო ნაწილებისა და სამხედრო პოლიციის პოზიციებზე.

18 ნოემბერს 13 საათსა და 15 წუთზე დასახლებულ პუნქტ კელასურზე საჰაერო თავდასხმის შედეგად დაიღუპა მშვიდობიანი მოსახლეობა.

5 დეკემბერს 18 საათზე სუ-25 ტიპის ორი თვითმფრინავით განხორციელდა საჰაერო დარტყმები მდინარე გუმისთასთან განლაგებულ საქართველოს შეიარაღებული ძალების ნაწილებისა და დასახლებულ პუნქტ ცხენისწყალზე;

10 დეკემბერს რუსეთის ავიაციამ დაბომბა ოჩამჩირის რაიონის სოფელი ახალდაბა, სადაც არავითარი საომარი ოპერაციები არ მიმდინარეობდა. თავდასხმის შედეგად დაიღუპა 11 მოქალაქე.

ადარაფერს ვამბობთ ამა წლის ოქტომბრის თვეში სახელმწიფოს მეთაურის ვერტმფრენზე გახმაურებული თავდასხმის ფაქტის შესახებ.

თუმცა ა. წ. ნოემბრის ბოლოს მიღწეულ იქნა შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის თაობაზე, რომელსაც ქართული მხარე განუხრელად იცავდა და რომლის თანახმადაც რუსეთის შეიარაღებულ ძალებს უნდა დაეტოვებინათ ქალაქი სოხუმი და მისი მიმდებარე ტერიტორია, ეშერის ყოფილ სამხედრო ლაბორატორიაში დღემდე იმყოფებიან რუსი მედესანტეები, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობენ საბრძოლო მოქმედებაში. მედესანტეებს არც ქალაქი სოხუმი დაუტოვებიათ.

სწორედ ეშერის ლაბორატორიის ტერიტორიიდან დაიბომბა სოხუმის ბაზარი.

კონფლიქტის ზონის საზღვაო თუ საჰაერო სივრცეში რუსეთის სამხედრო საჰაერო და საზღვაო ძალები ბატონობენ, რამაც განაპირობა ამ რეგიონში დიდძალი კონტრაბანდული იარაღის შემოტანა. ყოველივე ეს უხეშად არღვევს როგორც საერთაშორისო, ისე საქართველოს კანონმდებლობის ელემენტარულ მოთხოვნებს.

ქართულმა მხარემ არაერთგზის განაცხადა და დღესაც ადასტურებს, რომ ის ხელს არ შეუშლის ტყვარჩელში ჰუმანიტარული ტვირთების გადაზიდვას მათი სოხუმის აეროპორტში შემოწმების შემდეგ, რადგან გუდაუთიდან რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალთა უშუალო მონაწილეობით სისტემატიურად ხდება იარაღის, საბრძოლო მასალისა თუ შეიარაღებულ დაქირავებულთა გადაყვანა. ეს მოთხოვნა სისტემატიურად ირღვევა, ამიტომ მთელი პასუხისმგებლობა დატრიალებული ტრაგედიისათვის, რომელიც რუსეთის სამხედრო შვეულმფრენის მი-8 კატასტროფას მოჰყვა, მეორე მხარეს ეკისრება. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ შემთხვევის ადგილი ოც კილომეტრზე მეტით არის დაშორებული იმ ზონიდან, რომელსაც ქართული მხარე აკონტროლებს.

სრულიად აშკარაა, რომ აფხაზეთში დისლოცირებული რუსეთის შეიარაღებული ძალები გადაიქცნენ კონფლიქტის მონაწილე მხარედ, რომლებიც მათ მიერ შეიარაღებულ სეპარატისტებთან და რუსეთის რეაქციულ პოლიტიკურ წრეებთან ერთად ახორციელებენ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის იმპერიულ პოლიტიკას. ეს სამხედრო შენაერთები არ ექვემდებარებიან თვით ყოფილი ამიერკავკასიის სარდლობასაც კი, რომელთანაც მთელ რიგ წინააღმდეგობათა მიუხედავად ქართული მხარე ინარჩუნებს და კვლავაც ეცდება შეინარჩუნოს ცივილიზებული ურთიერთობა.

რუსეთმა წესად აქცია ყველა შემთხვევაში საქართველოს დადანაშაულება, ხშირად კი საკუთარ დანაშაულთა ჩვენზე გადმობრალება. ვეჭვობთ, რომ საქართველოს პარლამენტის ამ განცხადებებსაც მსგავსი რეაქცია მოჰყვება. უფრო მეტიც, რუსეთის ხელისუფლების მაღალი რანგის ოფიციალური პირი აფხაზეთში განლაგებულ რუსეთის ჯარის ნაწილებს საქართველოს მხარესთან შეუთანხმებლად ანიჭებს სამშვიდობო ჯარების სტატუსს და იმავდროულად მაღალი ტრიბუნლიდან უაპელაციოდ იმუქრება ამ ჯარის გამოყენებით საქართველოს წინააღმდეგ, ავიწყდება რა, რომ ეს ნაწილები დაუპატიჟებლად იმყოფებიან სუვერენული ქვეყნის ტერიტორიაზე, რომ არა აფხაზეთში დისლოცირებული რუსეთის არმიის ნაწილების პირდაპირი ჩარევა საქართველოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ, რუსეთის მოქალაქეთა მასობრივი მონაწილეობა სეპარატისტთა საჯარისო ფორმირებებში,

ქართველთა და აფხაზთა სამშვიდობო მოლაპარაკება წარმატებით დამთავრდებოდა და კონფლიქტისა და მსხვერპლის მასშტაბებიც გაცილებით ნაკლები იქნებოდა.

დღევანდელ მძიმე სიტუაციაში კი აფხაზეთის დედაქალაქ სოხუმში აქტიურად ფუნქციონირებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, რომელშიც შედიან ქართველი, აფხაზი, რუსი, სომეხი და სხვა ეროვნებათა წარმომადგენლები.

მდგომარეობას მკვეთრად ამწვავებენ რუსეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ გარკვეული წრეები დაინტერესებული არიან ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის შემდგომი ესკალაციით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს პარლამენტი მოითხოვს რუსეთის შეიარაღებულმა ჯარებმა დაუყოვნებლივ დატოვონ კონფლიქტის რეგიონი.

რუსეთ-საქართველოს ბოლოდროინდელი ურთიერთობანი თვალნათლივ მოწმობს, რომ იზრდება აგრესიული ფაქტორი რუსეთის პოლიტიკაში, რაც საფრთხეს უქმნის სტაბილურობას არა მარტო კავკასიაში, არამედ მთელ მსოფლიოში. სწორედ ამ ტენდენციების განვითარებას ადასტურებს რუსეთის სახალხო დეპუტატთა მე-7 ყრილობის ბატალიები და ამავე ყრილობის მიმართვა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკების პარლამენტებისადმი ახალი კონფედერაციის შექმნის მოწოდებით.

რუსეთში ამ პოლიტიკურ განწყობილებათა გამარჯვების შემთხვევაში კიდევ უფრო გაძლიერდება ძალისმიერი მეთოდებით იმპერიის ხელახალი შეკოწიწების მცდელობა. რუსული იმპერიული პოლიტიკის მსგავსი რეციდივები, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, აშკარად ვლინდება საქართველოს სახელმწიფოს მიმართ. მსოფლიოსათვის ამ ერთობ სახიფათო პოლიტიკური კურსის განვითარების რეალურ საშიშროებაზე მეტყველებს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის გახმაურებული გამოსვლაც სტოკჰოლმში ევროთათბირის პლენარულ სხდომაზე ა. წ. 14 დეკემბერს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რუსეთის მხარე ხელშეკრულებათა პაკეტის მომზადებისას, სარგებლობს რა საქართველოში არსებული რთული ეკონომიკური და პოლიტიკური მდგომარეობით, ცდილობს მოლაპარაკება აწარმოოს ძალის პოზიციებიდან. იგი უგულვებელყოფს ჩვენი ქვეყნის ინტერესებისათვის ისეთ უაღრესად მნიშვნელოვან მომენტებს, როგორიცაა საქართველოს კუთვნილი ქონების გადმოცემის და რუსეთის შეიარაღებული ძალების საქართველოს ტერიტორიაზე დროებითი ყოფნისა და გასვლის ვადების საკითხები.

შექმნილ ვითარებაში, როცა საქართველოს შინაურ საქმეებში ჩარევამ მიიღო უპრეცედენტო ხასიათი, ამავე დროს მოსკოვში რეალური შედეგების გარეშე დამთავრდა საქართველოსა და რუსეთს შორის მოლაპარაკების მეორე რაუნდი, პარლამენტს პრობლემატურად მიაჩნია მოლაპარაკების გაგრძელება.

ამასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტი მოგვიანებით დაუბრუნდება რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების გაგრძელების მიზანშეწონილობის საკითხს. საქართველოს სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტისა და მისი ტერიტორიული მთლიანობის მიმართ რუსეთის ხელისუფალთა დამოკიდებულების გათვალისწინებით.

ორ სახელმწიფოს შორის კეთილმეზობლური დამოკიდებულების მშენებლობის უმნიშვნელოვანესი პირობა იქნება რუსეთის მხრივ მისი ტერიტორიიდან საქართველოს წინააღმდეგ მიმართული აგრესიის დაუყოვნებლივ შეწყვეტა.

თბილისი, 1992 წლის 17 დეკემბერი.

(საქართველოს პარლამენტის უწყებები, # # 1-4, 1992-1993, გვ